

Brüsszel, 2014.8.13.
COM(2014) 501 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

**2014. évi éves jelentés az Európai Unió fejlesztésre
és külső támogatásra vonatkozó politikájáról
és annak 2013. évi végrehajtásáról**

{SWD(2014) 258 final}

**Globális felelősség
Globális szolidaritás
Globális értékek**

A leginkább rászoruló emberek és országok megsegítése

Az Európai Unió fejlesztéspolitikája sosem volt ennél fontosabb vagy hatékonyabb. A gyorsan változó világunkban folyamatosan sikereket ér el az európai alapértékek terjesztésében, befolyást és tiszteletet szerezve az EU számára. Ezenfelül meghatározó módon hozzájárult az elsőrendű célunk, a rendkívüli szegénység egyszer és mindenkorra történő felszámolásához.

2013-ban az EU világszerte folytatta a fejlesztést szolgáló politikai és pénzügyi támogatását. Jelentős összeget, 14,86 milliárd EUR-t biztosított külső fejlesztési támogatásra. A Változtatási programmal¹, a Bizottság hathatós fejlesztéspolitikára vonatkozó tervzetével összhangban – mely a leginkább rászoruló országok és emberek megsegítésére összpontosít – e segítségnyújtás fő kedvezményezettjei az alacsony nemzeti jövedelemmel rendelkező, legkevésbé fejlett országok.

Ezért az EU és 28 tagállama együttesen továbbra is a világ legnagyobb adományozója. Tudatában vagyunk annak, hogy többet is tehetnénk – különösen ha 2015-re el kívánjuk érni a közös célt, vagyis, hogy az EU bruttó nemzeti jövedelmének (GNI) 0,7%-át fejlesztésre költjük. Szintén tudjuk, hogy a fejlesztési együttműködés nem csak a pénzről szól. Büszkék vagyunk arra, hogy a fejlődő országoknak nyújtott segítségünk, amelyet az európai polgárok több mint 80 %-a támogat², erőteljesen a szegénységre összpontosít. Továbbá olyan kötelezettségvállalást foglal magában, amely a partnerországokat kormányrúdhoz engedi, valamint amennyire csak lehet, hatékonyá teszi a támogatásnyújtást.

A fejlesztésre szánt finanszírozási alap megállapítása

2013 decemberében az Európai Parlament jóváhagyta az EU külső tevékenységére vonatkozó pénzügyi eszközöket³ a 2014–2020 közti időszakra. A fejlesztés szempontjából e csomag egyik központi eleme a globális szegénység megszüntetésének célja, miközben biztosítjuk a partnerországainknak, hogy a saját fejlődésük kormányrúdjánál állhassanak.

A többéves pénzügyi keret pénzügyileg leképezi a 2014–2020 közötti időszak uniós szakpolitikai prioritásait és megmondja, hogy a megállapított összegeket mire fordítsák a külső fellépés, beleértve a fejlesztés területén. Az EU négy tág politikai prioritás mentén koncentrálja a külső partnerekkel folytatott munkát: bővítés, szomszédság, együttműködés a stratégiai partnerekkel és fejlesztési együttműködés.

A külső fellépéseit finanszírozó eszközökre szánt teljes elfogadott összeg a 2014–2020-as időszakban alig több, mint 51,4 milliárd EUR. Az uniós költségvetés részét nem képező

¹ COM(2011)637, 2011.10.13.

² Eurobarométer tematikus felmérés 405 – Uniósi fejlesztési segély és millenniumi célkitűzések.

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_405_en.pdf

³ http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-1134_en.htm

11. Európai Fejlesztési Alapnak köszönhetően további 30,5 milliárd EUR áll rendelkezésre az afrikai, karib-tengeri és csendes-óceáni térség országai, illetve a tengerentúli országok és területek számára.

Az Európai Parlament – még a külső pénzügyi eszközök programozása előtt – részt vesz az uniós külső együttműködés legfőbb célkitűzéseinek meghatározásában. A hatás és láthatóság maximalizálása érdekében – nevezetesen a közös támogatási programozás révén – létrejött jobb koordináció az EU és tagállamai között szintén alapvető jellemzőnek számít.

Az EU szorgalmazza a fejlesztésre irányuló innovatív finanszírozási források fokozottabb használatát, beleértve a vegyes támogatási formákat és a magánszektor erőforrásait.

A Változtatási program végrehajtása

A külső fejlesztési támogatásunk lehető legjobb kihasználásának szükségessége a fejlesztéspolitikája megváltoztatására készítette az Európai Bizottságot; 2013-ban további lépéseket tettünk a fő célunk elérése érdekében, mely a rendkívüli szegénység egy generáción belüli megszüntetése a világban.

Beruházás Európa jövőjébe

A világ, különösen a fejlődő világ, gyorsan változik. 2000 óta a világ GDP-je egyharmaddal nőtt, de a fejlődő országok azok, akik vezető szerepet játszottak, hiszen a világ növekedésének 70 %-át ők szolgáltatták az elmúlt tíz évben. 2000 óta 84 %-kal nőtt a szubszaharai afrikai országok GDP-je. Afrika ma a leggyorsabban növekvő, valamint a legfiatalabb lakossággal rendelkező kontinens.

Emiatt a globális befolyás és piacok terén jelentős eltolódás van a fejlett országok felől a feltörekvő gazdaságok és a legkevésbé fejlett országok irányába. Ötven évvel ezelőtt a feltörekvő, illetve fejlődő gazdaságok a világ GDP-jének mindössze 25 %-át tették ki. Ma ez az érték 50 % és a következő évtizedben várhatóan meghaladja a 66 %-ot. Ez a jó hír igazolja, hogy a fejlesztési együttműködés több mint szolidaritás: egy jobb jövőbe való beruházás, amelyből mindenkinek előnye származik.

Az EU 2013-ban a Változtatási programban előterjesztett politikai ajánlások végrehajtásán munkálkodott és gondoskodott az előttünk álló fejlesztési kihívásokról, azáltal hogy a világ legszegényebb országaira és polgáira, illetve olyan területekre összpontosított, ahol az EU egyértelmű hozzáadott értéket képviselhet.

A jó kormányzás, ideértve az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság tiszteletben tartását, valamint a fenntartható és inkluzív növekedés támogatását fenntartható mezőgazdaság és fenntartható energia biztosítása mellett, két ehhez kapcsolódó szakpolitikai prioritássort képeznek, melyek egymást kölcsönösen megerősítő pillérei a Változtatási programnak.

2013-ban sor került a célországbeli programozás alapos ellenőrzésére, amely azt hivatott biztosítani, hogy az uniós fellépés legfeljebb három olyan területre összpontosuljon, melyek ezeket a politikai prioritásokat tükrözik. Ezenkívül a Változtatási program arra készítet minket, hogy az EU külső fejlesztési támogatásának legalább 20 %-át fordítsuk társadalmi befogadásra és humán fejlesztésre, miközben szorosan követjük az éghajlatváltozási

finanszírozást is. Az uniós tagállamokkal és egyéb adományozókkal történő közös programozásról szóló tervek tekintetében világszerte több mint 40 országban született előrelépés, melyek között számos instabil állam található.

Inkluzív és a fenntartható növekedés

A fejlődő országokban az alultápláltság a gyermekhalálozások legalább egyharmadának az oka, és az anyák 20 %-a esetében pedig az első számú halálozási ok. 2013-ban az EU fokozott erőfeszítéseket tett a világméretű éhezés, az élelmiszerellátás bizonytalansága és az alultápláltság megszüntetése érdekében a Bizottság közleménye – Az anyai és a gyermektáplálkozás előtérbe helyezése a külső támogatásokban: uniós szakpolitikai keret című új szakpolitikai javaslattal. Ezt márciusban terjesztették elő a Scaling Up Nutrition Movement (Mozgalom a táplálkozás javításáért) brüsszeli ülésén, mely globális platformként szolgált az alultápláltsággal kapcsolatos kihívások kezelésére. A Bizottság az anyák és gyermekek táplálkozását kívánja javítani a halandóság és a betegségek csökkentésének céljából, illetve az alultápláltság okozta növekedést és fejlődést akadályozó tényezők csökkentésével. A szakpolitikánk legfontosabb kérdése az a 3,5 milliárd eurós felajánlás, mely 2025-re hét millióval szeretné csökkenteni a növekedésben elmaradott gyermekek számát.

Kambodzsa fellendíti a rizskivitelét

Az EU 8,6 millió EUR-val támogatta **Kambodzsában** a kkv-k fejlesztését a Nemzetközi Pénzügyi Társaság által kezelt Többoldalú Adományozói Vagyonkezelői Alapon keresztül. Az EU-val mint legfőbb támogató, a program fejleszti a kkv-k versenyképességét a rizsággazdaságban. Ez magában foglalja a rizsőrlési kapacitásának magasabb szintre emelését az országban, valamint a kambodzsai rizs – mely 2012-ben és 2013-ban elnyerte „A világ legjobb” rizsének címét – értékesítésének előmozdítását. Ennek eredményeként az export értéke és nagysága több mint duplájára nőtt 2013-ban.

A világon 1,4 milliárd ember nem fér hozzá villamos energiához és mintegy három milliárd ember használ szilárd tüzelőanyagot, úgy mint hagyományos biomasszát vagy szenet a főzéshez és fűtéshez. Az EU kötelezettséget vállal az ENSZ „Fenntartható energiát mindenkinek!” (SE4ALL) elnevezésű kezdeményezése mellett, és célul tűzte ki, hogy 2030-ra 500 millió ember számára biztosítja a fenntartható energiához való hozzáférést, továbbá pénzeszközöket különített el egy hároméves időszak számára, hogy támogassa e globális erőfeszítések érdekében végzett együttműködést, terjesztést és nyomon követést.

2013-ban az EU villamosenergia-termelő projekteket támogatott szerte a fejlődő világban a fejlesztési támogatások és egyéb tőkeinstrumentumok vegyítésével. A szubszaharai Afrikában 400 millió EUR összegű támogatást kapott az EU–Afrika Infrastruktúraalap (ITF) legalább 4 milliárd EUR-nyi jelentős beruházások előmozdítása révén. Rendelkezésre állnak olyan kezdeményezések, mint a 80 millió EUR értékű uniós technikai segítségnyújtási eszköz, mely a partnerországoknak segítséget nyújt a politikájuk finomításában és fejlesztésében, ami által magukhoz tudják vonzani a fenntartható energiaágazat kialakításához szükséges magánbefektetéseket.

2007 és 2012 között a világ munkaképes korú népességét érintő foglalkoztatási ráta értéke 60,3%-ról 61,3%-ra növekedett. Az inkluzív növekedés elősegítésének érdekében, mely lehetővé teszi a legszegényebbeknek is, hogy bevételt teremtő tevékenységekben vegyenek részt, az uniós támogatásból 8,8 millió ember részesült, valamint a 2004 és 2012 közti időszakban 7,7 millió embernek tették lehetővé a műszaki oktatást és a szakképzést.

2013 során a migráció sokat szerepelt a hírekben. A migráció fejlesztésre gyakorolt hatásának maximalizálásáról⁴ szóló bizottsági közlemény szolgált az EU és tagállamai közös állásfoglalásának alapjául a migráció és a fejlesztés témájában – az ENSZ közgyűlése által, október 3-án és 4-én – rendezett magas szintű párbeszéd során. Az uniós álláspont kiemeli, hogy a migrációt az inkluzív gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődés motorjának kell tekintetni, és hogy a fejlesztési stratégiák a fejlődés húzóelemeinek tekintik a migrációt és a mobilitást.

Jó kormányzás

2013-ban az EU további eredményeket ért el az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési terv végrehajtása terén⁵. Az EU aktív támogatást nyújtott a civil szervezeteknek, és több mint 20 országgal folytatott egyedi emberi jogi párbeszédet. Az EU választási megfigyelő missziókat telepített például **Kenyába, Pakisztánba, Hondurasba és Maliba**, hogy támogassa a demokráciát és a demokratizálódást.

A közös biztonság- és védelempolitikája (KBVP) keretében az EU két új missziót indított: a **mali** kiképzési missziót és a **líbiai** határellenőrzést segítő európai uniós missziót. Mindent összevetve az EU 2013-ban több mint 7 000 fő polgári és katonai személyzetet mozgósított 12 polgári misszió és 4 katonai művelet keretében.

2013 decemberében az Európai Bizottság és a külügyi és biztonságpolitikai főképviselő az „EU átfogó megközelítése a külső konfliktusok és válságok tekintetében” címmel közös közleményt⁶ fogadott el, azzal a céllal, hogy tovább fokozza erőfeszítéseit az EU globális fellépésének következetes, átfogó és hatékonyabbá tétele érdekében.

Béke és stabilitás

A szegénység felszámolása és a fenntartható fejlődés békét és biztonságot követel, mindazonáltal az ellenkezője is éppannyira igaz. Az EU továbbra is élen jár majd abban, hogy elősegítse a békét és a stabilitást, és elismeri, hogy a fejlesztési támogatások hatékony felhasználása alapvető eleme a tartós változásnak.

Például 2013-ban az EU számára **Mali** kiemelt jelentőséggel bírt. Februárban újraindult az afrikai ország számára nyújtott fejlesztési segély miután a mali hatóságok gyorsan elfogadták az átmenetre vonatkozó menetrendet, mely a demokráciát és a stabilitást hivatott helyreállítani. Mintegy 250 millió EUR-t mozgósítottak annak érdekében, hogy gyors választ adjanak a mali lakosok közvetlen szükségleteire – hangsúlyt fektetve az élelmezésbiztonság, ivóvíz, higiéniai ellátás és a gazdaság fellendítésre irányuló új javaslatokra.

Brüsszelben, 2013 májusában egy jelentős nemzetközi adományozói konferenciát („Együtt egy új Maliért”) szervezett az EU, Franciaország és Mali. A konferencián összesen 3,25 milliárd EUR-t ígértek Mali fejlesztési prioritásainak támogatására: a nemzetközi közösség legfelsőbb szintjeiről érkező támogatás és szolidaritás meghatározó mozgósításával.

⁴ COM(2013)0292

⁵ https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/131181.pdf

⁶ JOIN(2013) 30 final, 2013.12.11.

Brüsszelben a szeptember 16-i **Szomáliával** kapcsolatos nemzetközi konferencián az EU megígérte, hogy további 650 millió EUR-val támogatja az országban zajló kedvező folyamatokat és biztosítja, hogy az ország megmarad a stabilitás és béke útján. Az új alapok az alapvető szolgáltatások biztosítását fogják megcélózni, úgy mint az egészségügyi ellátáshoz, tiszta ivóvízhez és az oktatáshoz való hozzáférést.

A Szomáliára vonatkozó „új megállapodással” foglalkozó konferencia mérföldkövet jelentett az EU és Szomália közötti kapcsolatokban, és kapcsolatteremtési lehetőséget biztosított a nemzetközi közösség és Szomália számára annak érdekében, hogy jóváhagyják a szomáliai megállapodást, valamint felvállalta annak végrehajtása támogatását, illetve valamennyi felet elkötelezte az új politikai folyamat mellett. Szomália legfontosabb adományozójaként, az EU 2008 és 2013 között 521 millió EUR-t nyújtott az országnak. Jelentős eredményei közé tartozik, hogy 40 000 gyermeknek tette lehetővé, hogy iskolába járjon, fél millió embernek biztosította az egészséges ivóvizet és 70 000 embernek segített az állattenyésztésben.

Az EU megerősítette, hogy hosszú távon elkötelezte magát amellyel, hogy támogassa Afganisztánt az átmenet során és az átalakulás évtizede alatt. A polgári rendőrséget és a jogállamiságot támogató Európai Unió afganisztáni rendfenntartó missziójának megbízatását 2014. december 31-ig meghosszabbították. 2013-ban az EU 196,5 millió EUR összegű kötelezettségvállalást tett a helyi fejlesztés és irányítás, a hiteles és átlátható választások, az Afganisztán és a szomszédos országok közötti regionális együttműködés, a mezőgazdasági fejlesztés és a rendőrség támogatására.

2012 végén a **Közép-afrikai Köztársaságban** kitört újbóli erőszakot követően az EU intenzívebbé tette a partnereknek szóló tájékoztatási tevékenységeit. Augusztus közepén az Európai Bizottság az államcsíny utáni válsághelyzet stabilizációjára irányuló 10 millió EUR költségvetésű programot fogadott el a Stabilitási Eszköz keretében. A közösségek közötti erőszak egy humanitárius válságot idézett elő az országban, melyet követően a Bizottság 39 millió EUR humanitárius segílyt nyújtott. Az EU továbbá 50 millió EUR-t nyújtott a Közép-afrikai Köztársaságot támogató, afrikai vezetésű nemzetközi misszióknak (MISCA vagy AFISM-CAR). További támogatás van kilátásban a MISCA számára.

Az **Elefántcsontpartra** vonatkozó, 115 millió EUR értékű államépítési szerződés az ország stabilizálását, az állam tekintélyének helyreállítását, valamint az inkluzív növekedés előmozdítását célzó általános uniós stratégia kulcseleme volt 2013-ban.

Szolidaritás és támogatás

Hasonlóképpen az EU volt a legkiemelkedőbb és leginkább látható adományozója a mianmari demokratikus átmenetnek, és 2013 folyamán az EU tovább támogatta a változást. Március 5-én adták ki Herman Van Rompuy elnök, José Barroso elnök és a mianmari U Thein Sein elnök együttes nyilatkozatát a mianmari elnök brüsszeli látogatása során. A nyilatkozat fontos mérföldkövet jelentett az EU és Mianmar kapcsolatában, mivel megalapozta a tartós partnerség létrehozására és a demokratizációs, nemzeti megbékélési és gazdasági liberalizációs tervek elősegítésére épülő jövőképet.

A Mianmarra vonatkozó uniós átfogó keret az EU és a tagállamok azon céljait és prioritásait határozza meg, amelyek a tartós partnerségre és az országgal való együttműködés szorosabbá tételére irányulnak. Kollektív fellépésről van szó, amely a béke, a demokrácia, a fejlődés és a kereskedelem támogatása érdekében végzett tevékenységeit foglalja magában.

Az EU–Mianmar munkacsoport első ülésén, amelyre 2013 novemberében került sor, Piebalgs biztos a 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó, Mianmarral fennálló fejlesztési

együttműködésre javasolt fő területeket, mint például a vidékfejlesztés, oktatás, irányítás és a béketeremtést támogató szektort.

SWITCH-SMART

2013 novemberében Piebalgs biztos elindította Mianmarban a SWITCH-SMART programot (kkv-k a környezetvédelemért, elszámoltathatóságért, felelősségvállalásért és átláthatóságért). A projekt támogatja a Mianmarban gyártott ruházat fenntartható készítését, továbbá azon fog dolgozni, hogy növelje a területen a kkv-k nemzetközi versenyképességét. A három évre szóló projektet egy 2 millió EUR összegű uniós támogatás finanszírozza és célja, hogy a kereskedelem és a magánszektor fejlesztésén keresztül mérsékelje a szegénységet Mianmarban.

Szíriában folytatódott a konfliktus, ami hatással van a szomszédos országok (elsősorban Libanon és Jordánia) stabilitására is. Az EU-nak fontos szerepe volt a szíriai politikai megállapodásra irányuló, az érdekeltekkel folytatott politikai párbeszéd fenntartásában, és tevékenyen részt vett a Szíriával foglalkozó nemzetközi békekonferencia (Genf II.) előkészítésében. Az EU 2013-ban szankciórendszerének a szíriai lakosság és a szíriai ellenzék javát szolgáló módosításáról döntött, miközben fenntartotta a magára a rezsimre gyakorolt nyomást. Az EU 2013-ra vonatkozóan egy újabb, 400 millió EUR-s finanszírozási csomagot is beépített az érintett szíriai és régióbeli lakosság elsődleges szükségleteinek lefedésére. 2013-ban továbbra is az EU és tagállamai számítottak a legnagyobb humanitárius segítségnyújtóknak (több mint 2 milliárd EUR) 9,3 millió konfliktus által sújtott ember számára, melynek közel felét gyermekek alkották. Az Európai támogatás az érintett lakosság 80 %-ához jut el.

Az EU aktívan támogatta az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának a szíriai vegyi fegyverek megsemmisítéséről szóló határozata végrehajtását, és anyagi támogatást nyújtott a Vegyi Fegyverek Betiltásának Szervezete (OPWC) missziója számára.

Szíriai rászoruló gyermekek

Az EU által nyújtott támogatáson keresztül Szíriában, Jordániában és Libanonban legalább 780 000 gyermek – melyek közül sokan menekülttáborokban élnek vagy belső menekülteknek számítanak – jutott a szíriai tanmenethez igazított iskolai oktatáshoz, melynek köszönhetően folytatódott az iskoláztatásuk. Közel 10 000 tanár vett részt tanítási módszerekre és pszichoszociális támogatásnyújtásra irányuló képzésen, hogy felkészüljenek az érintett gyerekek hatékonyabb tanítására és támogatására.

„A béke gyermekei” uniós kezdeményezés a Nobel-díj üzenetét közvetíti a jövőbe

A gyermekek a konfliktusok legkiszolgáltatottabb áldozatai közé tartoznak. Az európai kontinens békéje terén elért eredményeit követően az EU-nak ítelték a **2012-es Nobel-békedíjat**, és az Unió az ezzel járó pénzüsszeggel azokat a fiúkat és lányokat kívánja támogatni világszerte, akiknek nem adatott meg a békében töltött gyermekkor lehetősége.

Kolumbiában a gyermekek érdekében egy olyan projekt valósul meg, amely megakadályozza, hogy fegyveres csoportok gyermekeket toborozzanak. Dél-Szudánban a pénzforrásokat arra fordítják, hogy a konfliktusok által megpecsételt évek után a gyermekek

új életet kezdhessenek. Pakisztánban a kezdeményezés a konfliktusok következtében lakóhelyüket elhagyni kényszerült gyermekek oktatását és védelmét támogatja. 2013 novemberében az EU megerősítette „A béke gyermekei” kezdeményezés folytatása iránti elkötelezettségét, és további pénzforrások mozgósítását jelentette be a 2014-es új projektekre.

2013-ban, a világ legnagyobb humanitárius segítségnyújtóiként, az EU és a tagállamai határozott fellépéssel reagáltak a természeti katasztrófákra, fegyveres konfliktusokra és az elhúzódnó válságokra. Az Európai Bizottság által nyújtott, a válság enyhítésre szánt segély csupán 2013-ban több mint 1,3 milliárd EUR volt, mely több mint 90 ország megsegítésében játszott szerepet.

2013 júniusában az EU fokozta továbbá az erőfeszítéseit annak érdekében, hogy a válság sújtotta területek ellenálló képességét kiépíthesse a válság által sújtott országok rezilienciájára vonatkozó, a 2013 és 2020 közötti időszakra szóló cselekvési terv⁷ véglegesítésével.

A Haiyan trópusi ciklon volt a valaha mért legerősebb ciklon, mely 2013. november 7-én és 8-án végzett pusztítást a Fülöp-szigeteken. Rendkívüli erőssége és nagysága miatt becslések szerint 14–16 millió ember szenvedett közvetlen kárt és a pusztítás mértéke igen nagy volt. A halottak száma immár 100 000 fölé emelkedett. A ciklont egy 7,2-es erősségű földrengés követte, amely októberben végzett pusztítást a Fülöp-szigeteken és 350 000 ember otthonát és megélhetését tette tönkre.

Az EU gyorsan reagált és több mint 43 millió EUR-t nyújtott a sürgős humanitárius szükségletek és a gyors helyreállítási és újjáépítési erőfeszítések megsegítésére. Az EU elősegítette a zavartalan áttérést az azonnali válságkezelésről az emberek életeinek újjáépítésére. Az intézkedés fő területei közé tartozik a vízellátás és higiénés körülmények helyreállítása, a villamosenergia-hálózat javítása, az egészségügyi alapellátás, életkörülmények javítása, menedékhelyek és infrastruktúra javítása annak érdekében, hogy az ország ellenállóbb legyen a tájfunok vagy földrengésekkel szemben.

Az EU 2013-ban is teljes elkötelezettséggel lépett fel a politikai és gazdasági átalakulás előmozdítása érdekében. Fontos szerepet vállalt a fokozódó egyiptomi polarizálódás kezelésében. Az Egyiptomnak nyújtott uniós segítséget felülvizsgálták miután kirobbant az erőszak az elnök, Muhammad Murszi megbuktatását követően. Az EU külső fejlesztési támogatása jelenleg a társadalmi-gazdasági területre összpontosul és a leginkább rászorulókat, valamint a civil társadalom javát szolgálja.

Továbbra is az európai szomszédságpolitika jelenti az alapot az EU szomszédjait magában foglaló jóléti térségnek a megerősített politikai társulás, gazdasági integráció és szorosabb együttműködés útján történő kialakításához. 2013-ban az EU további lépéseket tett a térségben végbemenő demokratikus átalakulás előmozdítása érdekében, és mintegy 1,3 milliárd EUR összeget tett elérhetővé az új kötelezettségvállalások keretében. A szomszédságpolitika szinte minden országa számára még mindig egyértelműen az EU a legfontosabb kereskedelmi partner.

2013-ban jelentős előrelépés történt a keleti partnerség megvalósítása terén. A novemberi vilniusi keleti partnerségi csúcstalálkozó mérföldkövet jelentett az EU és a legközelebbi keleti szomszédaink viszonyában. A Moldovai Köztársasággal és a Grúziával kötendő társulási

⁷ SWD(2013) 227 final, 2013.6.19.

megállapodásra, valamint mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodásra irányuló tárgyalások javarészt lezárultak, és megtörtént a megállapodások parafálása.

A 2013-ban **Ukrajnával** fennálló kapcsolatok elsősorban arra irányultak, hogy segítsék az országot megfelelni a feltételeknek, amelyek lehetővé teszik a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térség létrehozását is magában foglaló társulási megállapodás aláírását. Az ukrán kormány bejelentette azon döntését, mely szerint november végén felfüggeszti a társulási megállapodás/mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás aláírását. Mindazonáltal az év folyamán elért haladás jelentős mértékű volt. A költségvetési támogatási programokra vonatkozó kifizetések – melyeket visszatartottak az államháztartási gazdálkodással kapcsolatos aggodalmak miatt – az ukrán hatóságok által tett pozitív lépéseknek köszönhetően végül megvalósultak. Az EU elkötelezte magát amellett, hogy támogassa az ukrán gazdasági és pénzügyi stabilizációt, és különösképpen a civil társadalom és a magánszféra fejlesztését.

Az új Európai Szomszédági Támogatási Eszközzel egy ösztönzőkre építő megközelítés – mely az EU megújított szomszédáspolitikájának egyik kulcseleme – lehetővé fogja tenni az EU számára, hogy fokozza azon partnerországok támogatását, akik mélyen gyökerező és fenntartható demokráciát valósítanak meg ténylegesen, ideértve az emberi jogok tiszteletben tartását és az elfogadott reformcélkitűzéseket.

A millenniumi fejlesztési célok és azokon túlmutató célok – Méltó életet mindenkinek, mindenhol

2013 kulcsfontosságú évnek bizonyult a 2015 utáni időszakra irányuló globális viták alakulásában. Az Európai Unió és tagállamainak továbbra is döntő szerepet játszanak a fejlesztési keretről szóló megbeszélésekben, mely 2015 után a millenniumi fejlesztési célok helyébe lép. 2013 februárjában a Bizottság közreadta a „Mélyreható életet mindenkinek” című úttörő közleményét⁸, melyben a 2015 utáni időszakra vonatkozó keret tekintetében egy javasolt uniós jövőképet vázol fel, azaz a rendkívüli szegénység 2030-ra való megszüntetését amellett, hogy biztosítja bolygónk fenntartható fejlődését, továbbá ütemtervet terjeszt elő ennek elérése érdekében.

Ez az elképzelés fektette le a 2015 utáni időszakkal kapcsolatos uniós álláspont működési kereteinek alapjait, valamint ez állt az Európai Parlament tárgyalásainak központjában. Emellett azt az Egyesült Nemzetekkel összefüggésben a magas szintű ENSZ-panel – melynek Piebalgs biztos tagja volt – jelentése és New Yorkban, a szeptemberi ENSZ-közgyűlés ülésén tartott millenniumi fejlesztési célokhoz fűződő különleges rendezvény záródokumentuma is tartalmazta. Az államfők és kormányok által közösen jóváhagyott dokumentum jól reprezentálta a szegénység felszámolása és fenntartható fejlődéshez vezető egységes útvonal szükségéről szóló globális megállapodást.

Szeptember 23-án a Bizottság közölte az új eredményeket, melyek a szegénység elleni globális küzdelemhez való uniós hozzájárulást⁹ mutatják be a 2004 és 2012 közötti időszakra vonatkozóan. Mindez hatásos olvasmányt tesz ki. Tény, hogy az uniós finanszírozás segítette a világban csökkenteni a szegénységet, valamint támogatni a millenniumi fejlesztési célokat, mellyel milliók életét javították. 2004 óta például az EU külső fejlesztési támogatása több mint 70 millió ember (mely több mint Franciaország népessége) számára biztosított biztonságosabbá tett ivóvízforrásokat, 14 millió gyermeknek biztosította,

⁸ COM(2013) 92 final, 2013.2.27.

⁹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-852_hu.htm

hogy általános iskolába járhasson és több mint 46 millió ember kapott segítséget az élelmezésbiztonságukra vonatkozóan.

A millenniumi fejlesztési célokkal kapcsolatos uniós kezdeményezés

2010-re hatalmas előrelépéseket tettek globális szinten a millenniumi fejlesztési célokkal kapcsolatos uniós kezdeményezésekkel kapcsolatban. Tíz évvel a megállapodás után azonban számos ország még mindig messze áll a millenniumi fejlesztési célok elérésétől. Ezért az EU 2010-ben új millenniumi fejlesztési célokkal kapcsolatos uniós kezdeményezést hozott létre, mellyel egy egymilliárd EUR összegű szükségletalapú és teljesítményalapú finanszírozást tett elérhetővé. A 700 millió EUR-ból a legnagyobb lemaradást mutató millenniumi fejlesztési célokat támogatták, úgy mint az éhezés, az anyák egészségvédelme és a gyermekhalandóság, míg a 300 millió EUR-t a támogatások végrehajtásában jó eredményeket elért országok nyerték el. Egészen máig a millenniumi fejlesztési célokkal kapcsolatos uniós kezdeményezés 46 országban 70 projektet támogatott.

A millenniumi fejlesztési célokkal kapcsolatos erőfeszítések és a szegénység elleni globális küzdelem részeként, hatalmas előrelépések tapasztalhatók a HIV, a tuberkulózis és a malária elleni küzdelem terén. A becslések szerint 2013 végére több mint 140 ország kapott támogatást a Globális Alapból e három betegség leküzdéséhez, mely által több mint 6,1 millió embernek nyújtottak antiretrovirális (ARV) kezelést az AIDS ellen, 11,2 millió embert diagnosztizáltak és kezeltek újfajta fertőző tuberkulózissal és hogy megelőzzék a maláriát, több mint 360 millió rovarölő szerekkel kezelt moszkítóhálót biztosítottak családoknak. De még mindig milliókat érint a fertőzés kockázata. 2013 végén, mintegy válaszként, az EU bejelentette, hogy a 2014–2016 közötti időszakra vonatkozóan 370 millió EUR-ra fogja növelni a globális alapnak nyújtott támogatását.

Európai Fejlesztési Napok

Brüsszelben, 2013 novemberében a 2015 utáni időszakra vonatkozó keret és a Méltó életet mindenkinek meghirdetése is fő témája volt a 2013. évi Európai Fejlesztési Napoknak. Ez az éves rendezvény továbbra is egybegyűjti a fejlett és fejlődő országok politikai döntéshozóit, civil társadalmát, kutatószervezeteit és magánszektorát, hogy megvitassák a legsürgetőbb aktuális fejlesztési problémákat. A 2013-as esemény nem számított szokatlannak a rekord nagyságú, több mint 5500 résztvevőjével.

Uniós polgárok: a fejlődő országok megsegítése minket is segít

A november 26-án és 27-én Brüsszelben megrendezett Európai Fejlesztési Napok számára végzett Eurobarométer tematikus felmérésben az uniós polgárok 66 %-a egyetértett azzal, hogy a fejlődő országokban való szegénység kezelésének a kiemelt uniós prioritások között kell szerepelnie. Tízből csaknem hét ember (69 %) vélte úgy, hogy a fejlődő országok megsegítése az EU és polgárai számára is jót jelent.

Távlatok

2014-ben az EU tovább segíti a Változtatási program végrehajtását és növeli az EU fejlesztési és együttműködési politikájának hatását.

A Változtatási program alapelvei továbbra is irányadóak lesznek a külső fellépés eszközeire és az Európai Fejlesztési Alapra vonatkozó programozási folyamat során. A Változtatási programban az inkluzív és fenntartható növekedés elérése érdekében, a magánszektor meghatározóbb szerepére való felhívás 2014 első felében bizottsági közlemény formájában gyakorlati javaslatként alakul.

A Változtatási program emellett felszólítja az EU-t, hogy mozduljon el jogokon alapuló megközelítés felé, mely által figyelembe veszik az emberi jogokat és a kormányzást, valamint teljesítik a haladás feltételeit és lehetővé teszik a fejlődést és az emberek társadalmi részvételét. Ennek megfelelően a Bizottság azon dolgozik, hogy szisztematikusan integrálja az emberi jogi elveket és normákat, illetve az azok eredményeit a teljes fejlesztési folyamatba.

2014-ben a munka továbbra is a fejlesztési együttműködés hatékonyságának és eredményességének a fokozására összpontosul a jobb koordináció, a politikák koherenciája és az elszámoltathatóságon keresztül. E tekintetben befejeződik az uniós eredménykeret kialakítása és az uniós közös programozási folyamat kerül előtérbe.

Az Európai Unió és tagállamai továbbra is szorgalmazzák valamennyi millenniumi fejlesztési cél elérését a 2015-ös céldátumig, valamint folytatják azt a konstruktív szerepet, amelyet a 2015 utáni időszakra vonatkozó keret kialakításának globális folyamatában eddig betöltöttek.

Mindent összevetve, 2015 kulcsfontosságú évnak ígérkezik a fejlesztés terén. Ezt felismerve a Parlament és a Tanács közel állt 2013 végén ahhoz, hogy a 2015-ös évet a „Fejlesztési együttműködés” európai évének nyilvánítsa. Most ideális lehetőség kínálkozik arra, hogy az Európai Unió tájékoztassa polgárait az EU fejlesztési és együttműködési politikájának hozzáadott értékéről, valamint hogy ismertesse az EU által eddig elért eredményeket. Az EU egyedülálló képességére is rávilágít, azaz arra, hogy képes a szegénység elleni küzdelemben a tagállamok egyesített erejére támaszkodni és szerte a világon segíteni a fejlődés, béke és jólét érvényesülését, valamint a jövőben még ennél is többet elérni.